

Monumentnummer*: 523930

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **02 september 2002**
Kadaster deel/nr **82888/179**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Heumen	Heumen	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Heumen	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heumen	C			1890

Omschrijving**

Omschrijving

Op het koetshuis aansluitende voormalige BIERBROUWERIJ annex MOUTERIJ op rechthoekig grondplan met respectievelijk drie en vier bouwlagen. De verdiepingen van de mouterij hebben verschillende hoogten. Na een ingrijpende restauratie is het gebouw thans in gebruik als horecagelegenheid annex brouwerijmuseum. De bakstenen GEVELS zijn in kruisverband gemetseld. De verdiepingvloeren worden gemarkeerd door sier- en rechte muurankers. De indeling van de gevels is onregelmatig. Het merendeel van de uitgespaarde muuropeningen betreft kleine getoogde stalen ramen in verschillende afmetingen (spitsboogvormige roeden bovenin). De grootste exemplaren bevinden zich in de tweede en derde bouwlaag van het brouwerijgedeelte. Achterin de lange rechter zijgevel bevindt zich een grote getoogde poort. Het DAK bestaat uit een laag omgaand schild en een plat. Het dakschild is gedekt met gesmoorde oud-Hollandse pannen. De hoekkepers en de bovenranden zijn afgedekt met zink. Het dak watert af zonder goten. Onder het overstek is een gezaagde druiplijst met golfmotief aangebracht. Op de aansluiting van brouwerij en koetshuis steekt een gemetselde schoorsteenpijp omhoog. De doorsnede van de pijp ontwikkelt zich van vierkant, via achthoekig naar rond. De gecompliceerde RUIMTELIJKE INDELING bestaat in hoofdlijnen uit een brouwerij voorin het gebouw en een achterliggende mouterij met dubbele capaciteit. In het mouterijgedeelte is de produktiegang aan de noordzijde het best bewaard gebleven. Aan de zuidzijde zijn aanpassingen doorgevoerd ten behoeve van horecagebruik. Afhankelijk van het oorspronkelijke gebruik van de ruimte bestaat de constructie uit tweezijdig overstekende dekbalkgebinten waarop een enkelvoudige balklaag met brede delen, of uit troggewelven op

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ijzeren liggers en dito stijlen.

Uit het INTERIEUR van de brouwerij zijn de koperen waterketels voor het koken verwijderd. Wel bewaard is een 150 jaar oude koperen ketel met een capaciteit van 1250 liter (afkomstig van de Nijmeegse Distilleerderij Onstenk), het zogenaamde koelschip op de bovenste verdieping voor het afkoelen, filter- en afvulapparatuur en een luiwerk met hijsmechanisme voor intern transport.

De mouterij bestaat uit enkele opslagzolders voor het graan, bezit een poetsmachine en nog één stenen weekbak, een kiemkelder met vloer van estrikken, een liftschaft naar de droogafdeling met koperen eestroosters en een eestoven. Buiten de brouwerij staat een fustenaafvuller (?) opgesteld.

Waardering

Voormalige BIERBROUWERIJ annex MOUTERIJ.

- Van architectuurhistorische waarde als typologisch goed, betrekkelijk gaaf en duidelijk herkenbaar voorbeeld van een grote ambachtelijke bierbrouwerij annex mouterij uit de tweede helft van de 19de eeuw. Het object wordt gekenmerkt door de functionele opzet en verschijningsvorm. In het interieur is de ruimtelijke indeling goeddeels behouden en is een groot aantal elementen bewaard gebleven die het productieproces van het mouten en brouwen illustreren.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het voormalige bierbrouwerijcomplex "Bergzicht". De brouwerij annex mouterij is van bijzondere betekenis voor het aanzien van het dorp vanwege de omvang en het silhouet met schoorsteenpijp.
- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een economische activiteit, in casu het op ambachtelijke wijze mouten en brouwen van bier.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Bierbrouwerij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument